

Denne svenske ordning kan naturligvis ikke uden en vis tilpasning overføres til Danmark. Medens således de svenske statsråder ikke er undergivet ombudsmændenes tilsyn, hvilket står i forbindelse med, at de ikke formelt er selvstændige forvaltningschefer, må de danske ministre, som både formelt og reelt står i spidsen for hver sit område af statens administration, nødvendigvis falde ind under en dansk ombudsmandsordning. Imidlertid ses der ikke at være nogen betænkelighed herved, og man mener navnlig ikke, at der herved kan opstå vanskeligheder med hensyn til ministrenes ansvar overfor rigsdagen.

Ombudsmandsordningen vil ikke komplicere eller forsinke de administrative afgørelser, da denne ordning ikke indføres som et nyt led i administrationen. Ombudsmanden kan således ikke omgøre nogen afgørelse eller bindende instruere nogen tjenestemand, ligesom hans godkendelse ikke skal kunne indhentes i noget tilfælde. Man tilsigter alene en efterfølgende kontrol med henblik på ansvaret inden for administrationen.

Som oven for nævnt omfatter de svenske ombudsmænds tilsyn ikke blot forvaltningens tjenestemænd, men også dommerne. I praksis har de svenske ombudsmænd endog i særlig grad interesseret sig for domstolenes virksomhed. Kommissionen er af den opfattelse, at den foreslåede formulering af bestemmelsen afgiver hjemmel for, at domstolenes administrative virksomhed og kun denne inddrages under ordningen, således at de for tiden under klageretten henhørende spørgsmål falder uden for ombudsmandens kompetence.

Efter forslaget er den nærmere udformning overladt til lovgivningsmagten.

Til § 56.

Denne paragraf er ny.

Som anført i bemærkningerne til forslaget § 28 har kommissionen drøftet, hvorvidt man som led i en eetkammerordning burde skabe et særligt organ til at foretage behandling af lovforslag, efter at disse har været genstand for sædvanlig udvalgsbehandling.

Enhv. folketingssekretær Jens Møller, professor Poul Andersen og professor Alf Ross har under 29. september 1952 udtalt, at et sådant organ efter de tilforordnedes opfattelse ikke ville være af større betydning, og

at behandlingen af lovforslag ud fra juridiske og administrative synspunkter ligeså godt eller bedre kan finde sted i de særlige udvalg, hvortil lovforslag i reglen henvises. Til medlemmer af sådanne udvalg vælges netop personer med særligt kendskab til de forhold, lovforslaget angår.

Kommissionen har herefter ment, at det bør overlades til rigsdagen at fastsætte de nærmere regler for udøvelsen af en kontrol, der skal bidrage til den klareste mulige affattelse af lovene og til i øvrigt at sikre en betryggende juridisk prøvelse. Der har dog været enighed om, at der i grundloven bør optages en bestemmelse, hvorefter rigsdagen antager fornøden juridisk medhjælp til bistand under sin behandling af forslag til love og beslutninger, idet nærmere regler herom skal optages i rigsdagens forretningsorden.

Til § 57.

Paragraffen har samme indhold som den gældende grundlovs § 55, stk. 1.

Til § 58.

Paragraffen svarer til den gældende grundlovs § 56 med de ændringer, der følger af overgangen til eetkammerssystemet og ophævelse af begrebet „rigsdagssamling“.

Til § 59.

Paragraffen har samme indhold som den gældende grundlovs §§ 33, 2. pkt. og 39, stk. 2, alene med den ændring, som er en følge af den foreslåede rigsdagsordning.

Til § 60.

Paragraffen svarer til den gældende grundlovs § 66. Efter den nævnte paragraf består rigsretten af de ordentlige medlemmer af landets øverste domstol og et tilsvarende antal af landstinget blandt dets egne medlemmer valgte dommere. Det tilkommer Kongen og folketinget for rigsretten at rejse tiltale mod ministrene for deres embedsførelse. Da det efter gennemførelsen af et eetkammerssystem for så vidt tiltale rejses af rigsdagen, jfr. forslaget §§ 16 og 61, vil være samme forsamling, der rejser tiltale og af sin midte udpeger dommere, foreslås det at lade antallet af dommere fra rigets øverste domstol overstige antallet af rigsdagsvalgte rigsretsmedlemmer med een.